

Rīgā, 30.10.2018.

Kampana “Mana Latvija, mani lauki, mana kopiena: mūsu rīcība” Gārsenes pagastā

Kampanas lauku iedzīvotāju uzrunāšanai un iesaistei “Mana Latvija, mani lauki, mana kopiena: mūsu rīcība” mērķis ir sniegt praktisku iespēju lauku iedzīvotājiem iesaistīties līdzdalībā kampanas ietvaros. Laika posmā no 7. oktobra līdz 14. oktobrim Gārsenes pagasta iedzīvotāji un viesi dalījās ar savu viedokli par to,

Vai Gārsenes bagātības vajag veidot par komerciālām?

Jautājums tika izkristalizēts diskusiju laikā starp biedrības “Latvijas Lauku forums” un vietējiem pārstāvjiem. Izvēlētais jautājums ir būtisks, lai spertu soļus pareizā virzienā pretī kopīgi attīstītai lauku teritorijai, kas tīkama gan tās iedzīvotājiem, gan viesiem.

Kampanā ar savu viedokli pārsvarā dalījās tieši Gārsenes pils un bibliotēkas apmeklētāji un darbinieki, kā arī pircēji vietējā veikalā, jo tieši Gārsenes pils un veikals tika izvēlēts kā kampanas norises vietas. Protams, aicināts piedalīties ar savu viedokli bija ikviens, jo anketu varēja aizpildīt arī tiešsaistē.

Rezultātā tika iegūtas atbildes no aptuveni 50 cilvēkiem.

Lielākā daļa no respondentiem atbalstītu daļēju Gārsenē esošo bagātību komercializēšanu, apzinoties nepieciešamību, kas palīdzētu vietējai ekonomikai un virzītu Gārsenes atpazīstamību. Vienlaikus iedzīvotājus uztrauc tūristu plūsmas palielināšanās negatīvais efekts uz pašu iedzīvotāju piekļuvi šīm „bagātībām”. Piemēram, Gārsenes dabas takas ir reģionālas nozīmes tūrisma objekts, kas spēj piesaistīt tūristus gan no tālākiem, gan tuvākiem novadiem. Taču, tajās labprāt pastaigāties dodas arī vietējie iedzīvotāji, pārveidojot takas par ierobežotas piekļuves, respektīvi, prasot ieejas naudu par iekļuvi takās, iedzīvotāji zaudētu savas dzīvesvietas īpašo vērtību.

Ar savu viedokli dalījās Gārsenes pagasta iedzīvotājs:

„Tur ir viss! Brīnums - skaistākā visas Sēlijas vieta. Gārsenes pils un iešana takās ir unikāla. Nekas netraucē, lai cilvēki tur brauktu staigāt.”

Mazāk iedzīvotāji uzskata, ka komercializēšana nav nepieciešama. Gārsenes pagasts ir bagāts ne tikai ar tajā esošajiem jau attīstītajiem un vēl potenciālajiem tūrisma objektiem, bet gan arī ar tā iedzīvotājiem.

Ar savu viedokli dalījās Gārsenes pagasta iedzīvotājs:

„Šeit cilvēki ir savas vietas patrioti. Sabiedriski aktīvā kopienas daļa - kodols. ¾ daļa pasākumu ir kopienas organizēti, nevis pašvaldības.”

Iespējams, tieši paši patriotiskākie iedzīvotāji snieguši šādu atbildi, lai izvairītos no riska zaudēt Gārsenei pašlaik piemītošo vietas burvību. Esošie pasākumi piesaista galvenokārt vietējos iedzīvotājus, kā arī tos, kas vairs ikdienu nepavada Gārsenes pagastā, taču brīvdienās vēlās satīties tieši šeit. Savukārt, situācijā, kad Gārsenes „bagātības” tiktu komercializētas, tiktu piesaistīti vairāk tūristi, kas

būtu tikai patērētāji un proporcionāli mazāk paliktu to, kuri ir gatavi rīkoties un strādāt, lai nodrošinātu Gārsenes pagasta aktivitāšu un tūrisma piedāvājumu.

Visnepopulārākā atbilde starp respondentiem bijusi, ka esošās bagātības jāpadara komerciālas. Sniedzot tik viennozīmīgu atbildi, iedzīvotājiem noteikti ir pārliecība, ka tas radītu daudzas izmaiņas, jo pašreiz teju neviens no objektiem nav peļņu nesošs, tālab pārliecināta atbilde par izmaiņu nepieciešamību prasītu arī garākas diskusijas, tomēr atbalstītāji identificējuši, ka tieši šis ir labākais Gārsenes pagasta attīstības veicināšanas virziens.

Ar savu viedokli dalījās Subates iedzīvotājs:

„Nepieciešams uzsākt, ko tādu, lai varētu nodrošināt savu dzīvošanu un izbaudīt šejienes klusumu.”

Domājot par optimālāko virzības ceļu, aktīvajiem iedzīvotājiem vajadzētu pulcēties uz atvērtu diskusiju, lai izrunātu, kā pārmaiņas ietekmēs viņu dzīvi pagastā. Viens no respondentu komentāriem, kas visvairāk atbilst „zelta vidusceļam” ir sekojošs: „Esošie un jaunradītie apskates objekti kā dabas takas, pils, muzejs ir komercializējams ar ieejas maksu, tāpat arī gida pakalpojumi. Iespējams, ka vēl kāds pasākums vai aktivitāte, piemēram, zemnieku saimniecību apskate, degustācijas. Savukārt, tādi objekti, kas ir atvērti sabiedrībai - baznīca, "1836" taka, gadskārtu svētki u.c. jāatstāj nekomerciāli.”

Paši Sēlijas iedzīvotāji atzinuši, ka pirmās asociācijas par kādu vietu saistās tieši ar cilvēkiem. Kā otrs biežāk minētais asociāciju faktors ir kultūrvēsturiskie objekti un dabas vērtības. Objekts bez īpaša cilvēka, kas var dalīties ar šī objekta stāstu nepiesaistīs citus un nenesīs finansiālo atdevi pagastam. Iedzīvotājs ir attīstības galvenais dzinējspēks, taču visiem kopā jābūt vienotai pārliecībai par efektīvākajiem soļiem, lai veicamie darbi mērķtiecīgi virzītos uz kopīgo vietas attīstības vīziju. Gadījumā, ja starp iedzīvotājiem ir domstarpības par to, kādu viņi vēlējas redzēt, sajūst, izdzīvot savu vietu, tad paredzamas konflikta situācijas arī nākotnē un agrāk vai vēlāk ieplānotās darbības var būt nepieciešams pārtraukt vai pārplānot.

Ar savu viedokli dalījās Kaldabruņas iedzīvotājs:

„Foršas ir tās vietas, kuru cilvēki ap sevi iemācījušies pulcēt citus cilvēkus. Laukos gribētos redzēt daudz vairāk cilvēkus, lai drupas atdzīvojas, jo Latvija jau patiesībā ir viensētu valsts.”

Ļoti būtiski ir apzināties un novērtēt arī nelielus panākumus, īpaši pašvaldībai izrādot atbalstu iedzīvotāju pašreizējai darbībai, lai iesākto turpinātu un ne vien paši darītāji, bet arī citi iedzīvotāji vēl vairāk lepotos ar savu vietu un veselīgi palielītos kaimiņiem. Labi darbi vairo labus darbus!

Kontakti:

Zane Seredina

Latvijas Lauku foruma projektu koordinatore

epasts: zane.purina3@gmail.com,

laukuforums@gmail.com